

Sygn. akt: I C 695/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 listopada 2017 r.

Sąd Rejonowy w Brzesku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Agata Gawłowska-Sobusiak
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Anna Warchał

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2017 r. w Brzesku

na rozprawie

sprawy z powództwa **Z. P.**

przeciwko Towarzystwu (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W.

o zapłatę

I. umarza postępowanie w zakresie kwoty 486,55 zł (czteryście osiemdziesiąt sześć złotych 55/100);

II. zasądza od strony pozwanej Towarzystwa (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz powoda Z. P. kwotę 20.655,75 zł (dwadzieścia tysięcy sześćset pięćdziesiąt pięć złotych 75/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w zapłacie liczonymi od dnia 20 marca 2015r. do dnia zapłaty;

III. oddala powództwo w pozostałej części;

IV. zasądza od strony pozwanej Towarzystwa (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz powoda Z. P. kwotę 3.617,00 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwota 3.600,00 zł tytułem wynagrodzenia adwokackiego i kwota 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa;

V. nakazuje pobrać od strony pozwanej Towarzystwa (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Brzesku kwotę 1.183,58 zł (jeden tysiąc sto osiemdziesiąt trzy złote 58/100) tytułem brakujących kosztów sądowych;

VI. odstępuje od obciążania powoda pozostałymi nie uiszczonymi kosztami sądowymi.

Sędzia

SR Agata Gawłowska - Sobusiak

Sygn. akt I C 695/16

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Brzesku z dnia 24 listopada 2017 r.

Powód Z. P. domagał się zasądzenia od strony pozwanej Towarzystwa (...) z siedzibą w W. kwoty 20 000, 00 zł tytułem zadośćuczynienia i kwoty 1 842, 30 zł tytułem odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 20 marca 2015 r do dnia zapłaty. W toku postępowanie powód cofnął pozew co do kwoty 486, 55 zł żądanej tytułem odszkodowania, zrzekając się w tym zakresie roszczenia.

Nadto powód wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając pozew powód podniósł, że w dniu 23 lipca 2014 r miał wypadek. Powód został poproszony przez szwagra T. R. (1) o wyczyszczenie rynien na budynku gospodarczym, znajdującym się na terenie gospodarstwa rolnego. Powód użył w tym celu drabiny, którą ustawił T. R. (1). T. R. (1) oparł drabinę o drzwiczki, znajdujące się na ścianie budynku gospodarczego, u jej szczytu, zwykle zamknięte. Kiedy powód wszedł na drabinę, drzwiczki otworzyły się do wewnątrz, drabina osunęła się w dół, a powód spadł z wysokości 3-4 m na powierzchnię wybrukowaną kostką. Nadto przy upadku, drabina uderzyła powoda w głowę.

W wyniku tego zdarzenia powód doznał pęknięcia czaszki w rejonie ściany zatokowej czołowej prawnej, stracił na chwilę przytomność i silnie krwawił. Na miejscu zdarzenia natychmiast zjawili się T. R. (1) i B. R., którzy udzielili powodowi pierwszej pomocy, a także żona powoda J. P. i M. R., która wezwała karetkę pogotowia. Po przewiezieniu na Oddział Ratunkowy Szpitala (...) w B. udzielono powodowi podstawowej pomocy i skierowano na Oddział (...) Ogólnej i Urazowej. Na Oddziale (...) Ogólnej i Urazowej postawiono ostateczną diagnozę i wdrożono leczenie powoda. Powód był hospitalizowany od dnia 23 do dnia 25 lipca 2014 r. Na skutek wypadku powód doznał: wstrząśnienia mózgu, złamania szczelinowego w przedniej ścianie zatoki czołowej prawej z wgnieceniem dozatokowym odłamu kostnego, stłuczenia głowy. Nadto powód miał ranę tłuczoną czoła, stłuczony lewy bark i lewe kolano, doznał też uogólnionych obrażeń ciała i złamania guzka większego kości ramieniowej lewej.

W okresie hospitalizacji powodowi aplikowano leki przeciwbólowe, przeciwzapalne oraz mające zapobiec powstaniu choroby zakrzepowo-zatorowej m.in. K., C., P.. Przez pierwsze 10 dni od wypadku powód nie mógł normalnie funkcjonować, gdyż potrzebował pomocy przy podstawowych czynnościach jak toaleta, ubranie się, mycie, jedzenie itp i oczywiście podanie leków. Pomoc świadczyły powodowi jego żona J. P. i córka K. P.. Nadto w tym okresie powodowi towarzyszył silny ból, w szczególności bolały stłuczony bark i kolano oraz pęknięta czaszka. Aby uśmierzyć ten ból, powód zażywał leki przeciwbólowe. Dopiero po około dwóch tygodniach od wypadku powód był w stanie poradzić sobie z podstawowymi czynnościami życia codziennego, ale nadal odczuwał ból, miał ograniczony zakres ruchów, w szczególności trudności z poruszaniem lewą ręką. W związku z tym powód nadal zażywał leki przeciwbólowe. Leczenie powoda trwało aż do dnia 23 września 2014 r, czyli dwa miesiące. Mimo zakończeni leczenia do chwili obecnej powód odczuwa ból związany z blizną na czole oraz ze stłuczeniem barku lewego i kolana. Ta blizna na czole o długości 7 cm stanowi dla powoda dodatkowy problem, gdyż z uwagi na jej umiejscowienie nie można jej niczym zasłonić.

Odpowiedzialność za szkodę, jakiej doznał powód, ponosi strona pozwana, albowiem to ze stroną pozwaną T. R. (1) zawarł umowę obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej rolników w związku z posiadaniem gospodarstwem rolnym. Szkada ta jest związana z prowadzeniem gospodarstwa rolnego przez T. R. (1). Powód podniósł, że w żaden sposób nie przyczynił się do wypadku, gdyż nie wiedział i nie mógł wiedzieć, że drzwiczki nie są zabezpieczone i otworzą się do środka.

W związku z powyższym powód domagał się zadośćuczynienia za doznany ból i cierpienia w kwocie 20 000, 00 zł oraz ostatecznie odszkodowania w kwocie 1 355, 75 zł. Na to odszkodowanie składa się:

- koszt dojazdu do placówek medycznych na wizyty kontrolne oraz odwiedziny przez rodzinę – 148, 20 zł,
- koszt leków – 121, 32 zł,
- koszt specjalnego odżywiania w kwocie około 700, 00 zł,

- utracony zarobek - 386, 23 zł.

Powód wielokrotnie wzywał stronę pozwaną do zapłaty wyżej wymienionych kwot, a to pismami z dnia 11 lutego 2015 r, 30 marca 20015 r, 20 kwietnia 2015 r, ale bez rezultatu.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

Strona pozwana zaprzeczyła, aby ponosiła odpowiedzialność za skutki wypadku z dnia 23 lipca 2014 r. Po pierwsze strona pozwana przyznała, że wymieniony wypadek miał miejsce w trakcie czynności czyszczenia rynien zamontowanych na budynku należącym do T. R. (1) - rolnika. W ocenie strony pozwanej czynność ta nie pozostaje jednak w związku z prowadzeniem przez rolnika gospodarstwa rolnego. Po drugie ewentualnie rolnik mógłby odpowiadać na zasadzie winy, o ile taka wina zostałaby mu wykazana. Tymczasem powód wykonywał czynności czyszczenia rynien nieodpłatnie i dobrowolnie, a rolnik użył tylko drabiny i to powód niewłaściwie oparł ją drabinę.

Gdyby nawet przyjąć, że strona pozwana ponosi odpowiedzialność za skutki wypadku z dnia 23 lipca 2014 r, to powód przyczynił się do zaistnienia na poziomie przekraczającym 50%. Strona pozwana zakwestionowała dochodzone roszczenie, także co do wysokości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny, przy uwzględnieniu okoliczności bezspornych:

Szwagier powoda T. R. (1) posiada gospodarstwo rolne w C. o pow. około (...). To gospodarstwo składa się z gruntów rolnych oraz siedliska zabudowanego budynkiem mieszkalnym oraz budynkami gospodarczymi: stajnią i chlewnią. T. R. (1) chowa bydło opasowe i świnie, a także uprawia zboża i ziemniaki. Gospodarstwo jest zmechanizowane, w jego skład wchodzi ciągniki, kombajn zbożowy i ziemniaczany, agregaty zbożowe.

Przy budynku mieszkalnym znajdują się także budynki gospodarcze, stajnia i chlewnia, a w pomieszczeniach na górze przechowywane jest siano i słoma. Do jednego z tych pomieszczeń prowadzi małe drzwi ryglowane od środka.

Informacyjne słuchanie powoda – k. 94.

Dowód:

- zeznania świadka T. R. (1) – k. 95-96,

- przesłuchanie powoda – k. 166-167.

Powód w dniu 23 lipca 2014 r rozpoczął dwutygodniowy urlop wypoczynkowy. Ponieważ powód mieszka w B., w bloku, na czwartym piętrze, postanowił wyjechać do szwagra na wieś do C.. Już wcześniej powód spędzał urlop w C., zwykle odwiedzając się szwagrowi za gościnę świadcząc pomoc w pracach gospodarskich.

Kiedy powód rano około 8.30 przyjechał do C., po wypiciu kawy, zapytał szwagra, w czym może mu pomóc. Wtedy szwagier poprosił, aby powód wyczyścił rynny na budynku gospodarczym, bo od około pięciu lat nie były czyszczone i wylewa się z nich woda. Szwagier wziął drabinę, przystawił do ściany budynku gospodarczego, oparł o małe drzwi prowadzące do górnych pomieszczeń służących do przechowywania siana i słomy, a także sprawdził, że drabina stabilna. Szwagier był przekonany, że drzwi są jak zwykle zaryglowane, sam je rygluje, ale w dniu wcześniejszym zapomniał tego zrobić. Istotne było, aby zacząć prace od miejsca z drzwiami, gdyż w późniejszych godzinach do górnych pomieszczeń miała być ładowana słoma. Szwagier dał znać powodowi, że może przystąpić do pracy, a następnie oddalił się.

Powód wszedł na drabinę, będąc na wysokości około 3-4 m, zauważył, że drzwi uchylają się, a drabina osuwa się w dół. Powód upadł w dół wraz z drabiną.

Informacyjne słuchanie powoda – k. 94.

Dowód:

- **fotografia drzwi – k. 111,**
- **zeznania świadka T. R. (1) – k. 95-96,**
- **przesłuchanie powoda – k. 166-167.**

Szwagier T. R. (1) i B. R. zaalarmowani hukiem upadającej drbiny, natychmiast przybiegli na miejsce wypadku. Wymienieni podnieśli powoda, posadzili na krzesło, tamowali krew płynącą z rany na czole mokrym ręcznikiem. Powód dwukrotnie tracił przytomność.

Żona szwagra M. R. telefonowała po Pogotowie ratunkowe. Na miejsce wypadku przybiegła także żona powoda J. P., która przyjechała z nim do C..

Dowód:

- **zeznania świadka T. R. (1) – k. 95-96,**
- **zeznania świadka B. R. – k. 96-97,**
- **zeznania świadka M. R. – k. 96,**
- **zeznania świadka J. P. – k. 97.**

Pogotowie (...) przetransportowało powoda do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w B.. Tam powodowi zszyto ranę głowy, a po wykonaniu tomografii i zdjęcia RTG wstępnie zdiagnozowano. Powód został skierowany na obserwację szpitalną.

Dowód:

- **karta informacyjna z leczenia szpitalnego z dnia 23 lipca 2014 r – k. 35,**
- **zeznania świadka J. P. – k. 97,**
- **przesłuchanie powoda – k. 166-167.**

Powód przebywał w Szpitalu (...) w B. Oddział (...) Ogólnej i Urazowej w okresie od dnia 23 do dnia 25 lipca 2014r .

W trakcie pobytu w Szpitalu powód był poddany dalszej diagnostyce, wykonano dalsze badania. Powodowi podawano dożylnie płyny, nadto przeciwzakrzepowo C., a przeciwbólowe K. i P..

W szpitalu codziennie odwiedzała powoda żona J. P., gdyż powód wymagał pomocy we wszystkich czynnościach życia codziennego, przede wszystkim wykonanie toalety i podanie posiłku.

Dowód:

- **karta informacyjna z leczenia szpitalnego z dnia 25 lipca 2014 r – k. 33,**
- **zeznania świadka J. P. – k. 97,**
- **przesłuchanie powoda – k. 166-167.**

Po opuszczeniu Szpitala szwagier T. R. (1) zaproponował, aby powód przez okres rekonwalescencji zamieszkał w C..

Powód przebywał w C. do września 2014 r. Początkowo powód raczej leżał, nadal wymagał pomocy we wszystkich czynnościach życia codziennego, w tym doprowadzenia do toalety, umyciu się, ubraniu. Po około dwóch tygodniach powód poczuł się lepiej, a to sam mógł przejść do toalety i sięgnąć po pantofle.

Z uwagi na ranę na czole powód wymagał częstej zmiany opatrunków, nadto zażywał antybiotyk, środek osłonowy i lek przeciwzakrzepowy.

Powód uskarżał się na ból kolana lewego i barku lewego, nie mógł spać, zażywał więc leki przeciwbólowe.

Dowód:

- **zeznania świadka T. R. (1) – k. 95-96,**

- **zeznania świadka M. R. – k. 96,**

- **zeznania świadka B. R. – k. 96-97,**

- **zeznania świadka J. P. – k. 97,**

- **zeznania świadka K. P. – k. 98,**

- **przesłuchanie powoda – k. 166-167.**

Powód zgłaszał się systematycznie do kontroli w Poradni Chirurgicznej Szpitala (...) w B..

Powód odbył wizyty kontrolne w dniach: 31 lipca 2014 r, 25 sierpnia 2014 r, 23 września 2014.

W dniu 31 lipca 2014 usunięto powodowi szwy. Powód uskarżał się przede wszystkim na ból barku lewego. Powodowi zapisywano doraźnie leki przeciwbólowe tj. O., badania podstawowe oraz RTG.

Leczenie powoda zakończono dnia 23 września 2014 r, ale jeszcze po tej dacie powód uskarżał się na zawroty głowy, ból lewej nogi i barku, na trudności w podnoszeniu ciężkich rzeczy.

Dowód:

- **historia choroby Poradni Chirurgicznej – k. 42- 44,**

- **wyniki badań – k. 34,**

- **przesłuchanie powoda – k. 166-167.**

Na skutek wypadku powód doznał wstrząśnienia mózgu, szczelinowego złamania w przedniej ścianie zatoki czołowej prawnej z wgnieceniem dozatokowym odłamu kostnego, stłuczenia głowy, rany tłuczonej czoła, stłuczenia barku lewego, stłuczenia kolana lewego.

Dowód:

- **karta informacyjna z leczenia szpitalnego z dnia 25 lipca 2014 r – k. 33,**

- **fotografia blizny na czole – k. 115-117.**

Biegły sądowy z zakresu chirurgii, ortopedii i traumatologii lek. med. J. S. obrażenia w zakresie stłuczenia głowy ze wstrząśnieniem mózgu (5%) i stłuczenie barku lewego (2%) zakwalifikował jako długotrwały uszczerbek na zdrowiu, zaś złamanie przedniej ściany zatoki czołowej prawnej z wgnieceniem doza tokowym odłamu kostnego (5%) i ranę

tluczoną czoła (3%) – jako trwały uszczerbek na zdrowiu to znaczy taki, w którym doszło do naruszenia struktury anatomicznej tkanki. Biegły ocenił, że łącznie powód odniósł uszczerbek na zdrowiu wynoszący **15%**.

Dalej biegły stwierdził, że uraz głowy z rozpoznaniem wstrząśnieniem mózgu doprowadził do zaburzeń adaptacyjnych tkanki mózgowej, bez uszkodzenia (...). Złamanie zatoki czołowej to trwałe naruszenie struktury kości, w tym przypadku z odłamaniem przemieszczonym do zatoki. Rana czoła po stronie lewej ma długość 6 cm i jest szpecącą, ale nie ma charakteru ściągającego.

Nadto uraz barku lewego spowodował dysfunkcję stawu ramiennego lewego z ograniczeniem ruchomości o 30° w odwiedzeniu i 20° w rotacji zewnętrznej. W dokumentacji lekarskiej brak potwierdzenia złamania guzka większego kości ramieniowej lewej, ale nie zmienia to dysfunkcji barku i nie wpływa na ocenę procentowego uszczerbku na zdrowiu.

Przez dwa tygodnie od wypadku powód mógł odczuwać ból o sile 7-8 stopni w skali VAS (skala 10-stopniowa), a następnie przez dwa miesiące o sile 3-4 stopni w skali VAS.

Dowód:

- opina biegłego sądownego z zakresu chirurgii, ortopedii i traumatologii lek. med. J. S. z dnia 11 maja 2017 r i z dnia 19 września 2017 r - k. 119-120, 146-147.

Po opuszczeniu Szpitala powód zakupił leki, a to:

- pierwszy zakup:

A. flicum (żelazo) 2, 46 zł,

M. – 18, 42 zł,

O.- 15, 07 zł x 2,

T. – 21, 90 zł,

łącznie za kwotę 72, 92 zł.

- drugi zakup:

D. (antybiotyk) 17, 90 zł,

L.(preparat osłonowy) 17, 51 zł,

P. (lek przeciwbólowy) 4, 33 zł x 2,

łącznie za kwotę 48, 40 zł,

czyli łączny koszt leków to: **121, 32 zł.**

Biegły sądowy z zakresu chirurgii, ortopedii i traumatologii lek. med. J. S. potwierdził, że zażywanie leków przez powoda było zasadne.

Dowód:

- paragony – k. 39 (wyjaśnieni k. 152),

- opinia biegłego sądowego z zakresu chirurgii, ortopedii i traumatologii lek. med. J. S. z dnia 11 maja 2017 r i z dnia 19 września 2017 r - k. 119-120, 146-147,

- przesłuchanie powoda – k. 166-167.

Kiedy powód przebywał w Szpitalu (...) w B. odwiedzała go codziennie żona, a koszt dojazdów to:

- podróż C.-B. 23 lipiec 2014 r tj. $(10 \text{ km} \times 5,70 \text{ zł}/10 \text{ km}) \times 2 = 5,70 \text{ zł} \times 2 = 11,40 \text{ zł}$,

- podróż C.-B. 24 lipiec 2014 r tj. $(10 \text{ km} \times 5,70 \text{ zł}/10 \text{ km}) \times 2 = 5,70 \text{ zł} \times 2 = 11,40 \text{ zł}$,

- podróż C.-B. 25 lipiec 2014 r tj. $(10 \text{ km} \times 5,70 \text{ zł}/10 \text{ km}) \times 2 = 5,70 \text{ zł} \times 2 = 11,40 \text{ zł}$.

Nadto powód jeździł na wizyty kontrolne do Szpitala (...) w B., a koszt dojazdów to:

- podróż C.-B. 31 lipca 2014 r tj. $(25 \text{ km} \times 5,70 \text{ zł}/\text{km}) \times 2 = 14,25 \text{ zł} \times 2 = 28,50 \text{ zł}$,

- podróż C.-B. 28 sierpnia 2014 r tj. $(25 \text{ km} \times 5,70 \text{ zł}/\text{km}) \times 2 = 14,25 \text{ zł} \times 2 = 28,50 \text{ zł}$,

- podróż C.-B. 10 września 2014 r tj. $(25 \text{ km} \times 5,70 \text{ zł}/\text{km}) \times 2 = 14,25 \text{ zł} \times 2 = 28,50 \text{ zł}$,

- podróż C.-B. 23 września 2014 r tj. $(25 \text{ km} \times 5,70 \text{ zł}/\text{km}) \times 2 = 14,25 \text{ zł} \times 2 = 28,50 \text{ zł}$,

Łączny koszt przejazdów wyniósł: $(3 \times 11,40 \text{ zł}) + (4 \times 28,50 \text{ zł}) = 34,20 \text{ zł} + 114,00 \text{ zł} = \mathbf{148,20 \text{ zł}}$.

Biegły sądowy z zakresu chirurgii, ortopedii i traumatologii lek. med. J. S. potwierdził, że powód wymagał opieki osób trzecich w dwóch pierwszych tygodniach od wypadku około 4 godzinny dziennie, a przez następne dwa miesiące wymagał pomocy w czynnościach życia codziennego (sprzątanie, pranie, przygotowywanie posiłków, dowóz do lekarza) 3 razy w tygodniu po 2 godziny.

Dowód:

- opinia biegłego sądowego z zakresu chirurgii, ortopedii i traumatologii lek. med. J. S. z dnia 11 maja 2017 r i z dnia 19 września 2017 r - k. 119-120, 146-147,

- przesłuchanie powoda – k. 166-167.

Powód w okresie rekonwalescencji nie wymagał specjalnego odżywiania.

Dowód:

- opinia biegłego sądowego z zakresu chirurgii, ortopedii i traumatologii lek. med. J. S. z dnia 11 maja 2017 r i z dnia 19 września 2017 r - k. 119-120, 146-147.

Powód przebywał na zwolnieniu lekarskim w okresie od dnia 23 lipca 2014 r do dnia 23 września 2014 r (23.07.2014-24.08.2014r, 25.08.2014-8.09.2014 r, 9.09.2014-23.09.2014).

Wobec powyższego utracił zarobek w łącznej kwocie **386,23zł**.

Dowód:

- zwolnienie lekarskie - k. 37,

- zwolnienie lekarskie - k. 38,

- zwolnienie lekarskie - k. 163,

- **zaświadczenie o zatrudnieniu z dnia 24 stycznia 2017r – k. 57, 110,**
- **zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach z dnia 27 kwietnia 2017r – k. 144,**
- **wyliczenie utraconego zarobku – k. 31-32,**
- **zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach z dnia 20 października 2017r – k. 164,**
- **przesłuchanie powoda – k. 166-167.**

Powód pracuje w Poczcie Polskiej S.A. jest doręczycielem, musi korzystać z pojazdów mechanicznych.

Jak stwierdził biegły sądowy z zakresu chirurgii, ortopedii i traumatologii lek. med. J. S. powód powrócił częściowo do pełnej sprawności fizycznej sprzed wypadku, ale obrażenia w postaci rany tłuczony czoła, złamania zatoki czołowej mogą nadal powodować okresowe bóle głowy, a ograniczenie ruchomości barku lewego wymaga dalszej rehabilitacji dwa razy w roku, przez okres jednego roku, celem usprawnienia zaburzeń ruchomości.

Powód odczuwa bóle i zawroty głowy, bóle barku lewego i kolana lewego, zwłaszcza przy wysiłku fizycznym i zmianie pogody, co potwierdził biegły sądowy.

W pracy powód szczególnie odczuwa dyskomfort z powodu widocznej blizny na czole.

Dowód:

- **karta informacyjna – k. 58-62,**
- **opinia biegłego sądowego z zakresu chirurgii, ortopedii i traumatologii lek. med. J. S. z dnia 11 maja 2017 r i z dnia 19 września 2017 r - k. 119-120, 146-147,**
- **przesłuchanie powoda – k. 166-167.**

Szwagier powoda T. R. (2) posiadał umowę obowiązkowego ubezpieczenia oc posiadaczy gospodarstwa rolnego zawartą ze stroną pozwaną Towarzystwem (...) z siedzibą w W. na rok 2014.

Dowód:

- **potwierdzenie zawarcia umów ubezpieczeń rolnych – k. 36.**

Powód zgłosił szkodę stronie pozwanej dnia 19 lutego 2015 r.

Dowód:

- **decyzja strony pozwanej z dnia 18 marca 2015 r – k. 26,**
- **akta szkody,**
- **przesłuchanie powoda – k. 166-167.**

Strona pozwana decyzją z dnia 18 marca 2015 r odmówiła wypłaty odszkodowania. Swoje stanowisko strona pozwana podtrzymała w piśmie z dnia 14 kwietnia 2015 r.

Strona pozwana podniosła, że nie ponosi odpowiedzialności za skutki wypadku z dnia 23 lipca 2014 r. Nie wykazano, aby T. R. (1), jako posiadaczowi gospodarstwa rolnego, można było przypisać winę za zaistnienie wymienionego wypadku.

Dowód:

- **decyzja strony pozwanej z dnia 18 marca 2015 r – k. 26,**
- **pismo strony pozwanej z dnia 14 kwietnia 2015 r – k. 27,**
- **korrespondencja e-mailowa – k. 28-30,**
- **akta szkody.**

Powód wzywał stronę pozwaną do zapłaty zadośćuczynienia w kwocie 20 000, 00 zł oraz odszkodowania w kwocie 1 842, 30 zł wraz z odsetkami ustawowi od dnia 20 marca 2015 r, a to pismami: z dnia 11 lutego 2015 r, z dnia 30 marca 2015 r, z dnia 20 kwietnia 2015 r.

Dowód:

- **wezwanie do zapłaty z dnia 11 lutego 2015 r – k. 20-25,**
- **wezwanie do zapłaty z dnia 30 marca 2015 r – k. 16-19,**
- **ostateczne przesądowe wezwanie do zapłaty z dnia 20 kwietnia 2015 r – k. 11-15,**
- **przesłuchanie powoda – k. 166-167.**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wymienionych dokumentów, fotografii, opinii biegłego sądowego, zeznań świadków i przesłuchania powoda.

Należy podkreślić, że dowody z dokumentów, jak i w postaci fotografii, nie były kwestionowane przez strony.

Opinię biegłego sądowego z zakresu chirurgii ortopedii i traumatologii lek. med. J. S., po złożeniu dodatkowych wyjaśnień, Sąd uznał za miarodajną dla zobrazowania stanu zdrowia powoda.

Istotne znaczenia dla przedmiotowej sprawy miały zeznania świadka T. R. (1). Świadek zeznawał na okoliczności związane z wypadkiem oraz o przebiegu rekonwalescencji powoda. Świadek przyznał się, że zapomniał zaryglować małe drzwi do górnych pomieszczeń w budynku gospodarczym, tam gdzie przechowuje się słomę i siano, że ryglowanie tych drzwi należy do jego obowiązków. Nadto świadek zeznał, że sam ustawił drabinę, na którą wszedł powód. W ocenie Sądu te zeznania były szczere, bo jakimś cel miałyby przyznanie się świadka do winy.

Świadek B. R. zeznawał na okoliczności związane z udzielaniem pomocy powodowi po wypadku, podobnie świadkowie M. R. i J. P..

Świadkowie B. R., M. R., J. P., a także K. P. zeznawali na okoliczności związane z przebiegiem rekonwalescencji powoda. Wymienione osoby podkreślały, że przez pierwsze dni po wypadku powód raczej leżał i wymagał pomocy we wszystkich czynnościach życia codziennego. Po kilku dniach stan powoda polepszył się, ale odczuwał ból głowy, kolana lewego i barku lewego, zażywał leki przeciwbólowe. Nadto wymienione osoby podkreślały, że jeszcze pod zakończeniu leczenia powód uskarżał się na zawroty głowy, ból kolana i barki, trudności w podnoszeniu rzeczy.

W ocenie Sądu zeznania wymienionych świadków były szczere i wzajemnie się uzupełniały, dlatego dano im wiarę.

Odnośnie przesłuchania powoda, zeznania powoda znajdowały odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie, a w szczególności w opinii biegłego sądowego, dlatego też Sąd dał mu wiarę.

Sąd zważył co następuje:

Powód Z. P. domagał się zasądzenia od strony pozwanej Towarzystwa (...) z siedzibą w W. kwoty 20 000, 00 zł tytułem zadośćuczynienia i ostatecznie kwoty 1 355, 75 zł tytułem odszkodowania za skutki wypadku, jakiego doznał w dniu 23 lipca 2014 r w gospodarstwie rolnym szwagra T. R. (1), po upadku z drabiny przy czyszczeniu rynien na budynku gospodarczym.

Zgodnie z art. 822 § 1 kc przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony.

Przepis ten jest normą ogólną, jej uzupełnienie stanowią przepisy szczególne m.in. ustawy z dnia 22 maja 2003 r o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tj. Dz. U. z 2016 r Nr 2060). Art. 44 cyt. ustawy nakazuje rolnikom zawarcie umowy ubezpieczenia OC rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego. Z kolei art. 50 ust. 1 cyt. ustawy stanowi, że z ubezpieczenia OC rolników przysługuje odszkodowanie, jeżeli rolnik, osoba pozostająca z nim we wspólnym gospodarstwie domowym lub osoba pracująca w jego gospodarstwie rolnym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z posiadaniem przez rolnika tego gospodarstwa rolnego szkodę, będącą następstwem m.in. uszkodzenia ciała. Dalej art. 52 cyt. ustawy stanowi, że odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej osoby odpowiedzialnej, najwyżej jednak do ustalonej w umowie sumy gwarancyjnej. Należy także dodać, że art. 53 pkt 1 cyt. ustawy wyłącza odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń, za szkody w mieniu, wyrządzone osobom pozostającym z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub pracującym w jego gospodarstwie rolnym.

Z powyższego wynika, że ubezpieczenie OC rolników jest ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej, zatem odpowiedzialność ubezpieczyciela ma charakter akcesoryjny i będzie istnieć pod warunkiem istnienia odpowiedzialności cywilnej osoby ubezpieczonej. Odpowiedzialność ubezpieczyciela nigdy nie jest szersza niż odpowiedzialność ubezpieczonego. W ubezpieczeniu OC rolników zakres ubezpieczenia jest ograniczony przez wprowadzenie limitu kwotowego odpowiedzialności w postaci sumy gwarancyjnej (por. art. 52 cyt. ustawy) oraz wyłączenie odpowiedzialności ubezpieczyciela w enumeratywnie wymienionych sytuacjach (por.: art. 53 cyt. ustawy).

Zakresem ubezpieczenia jest objęta odpowiedzialność za szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie i uszkodzenie mienia. Zatem odpowiedzialność ubezpieczyciela obejmuje sytuacje, gdy sprawca obowiązany jest do zapłaty odszkodowania, jak i zadośćuczynienia. Należy podkreślić, że wyłączenie odpowiedzialności ubezpieczyciela z art. 53 pkt 1 cyt. ustawy wyłącza odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną osobom pozostającym z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub pracującym w jego gospodarstwie rolnym ale tylko w mieniu. Wyłączenie to nie dotyczy szkody na osobie, czyli m.in. za uszkodzenie ciała i rozstrój zdrowia.

Ubezpieczenie OC rolników nie obejmuje całej odpowiedzialności cywilnej osób objętych ubezpieczeniem. Zakresem ubezpieczenia są objęte tylko szkody związane z posiadaniem gospodarstwa rolnego, co oznacza, że ubezpieczyciel nie odpowiada za szkody związane z inną sferą aktywności życiowej osoby ubezpieczonej.

Odnoszą powyższe ponownie do przedmiotowej sprawy, nie ulega wątpliwości, że wypadek z dnia 23 lipca 2014 r był związany z posiadaniem gospodarstwa rolnego przez T. R. (1). Do wypadku doszło, gdy powód przystępował do czyszczenia rynien na budynku gospodarczym – stajni i chlewni, który to stanowi część gospodarstwa rolnego.

Dla oceny, czy dana rzecz może być zakwalifikowana jako część składowa gospodarstwa rolnego, należy się odwołać do definicji zawartej w art. 55³ kc. Za gospodarstwo rolne uważa się bowiem grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą, oraz prawami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego. Wprawdzie art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych zawiera własną definicję uznając za gospodarstwo rolne obszar użytków rolnych, gruntów pod stawami oraz sklasyfikowanych jako użytki rolne gruntów pod zabudowaniami, przekraczający łącznie powierzchnię 1, 0 ha, jeżeli podlega on w całości lub w części opodatkowaniu podatkiem rolnym, a także obszar takich

użytków i gruntów, niezależnie od jego powierzchni, jeżeli jest prowadzona na nim produkcja rolna, stanowiąca dział specjalny w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych. Trudno jednak uznać tę definicję za kompletną, skoro w jej zakresie nie mieszczą się inne, poza nieruchomością, składniki majątkowe, z którymi dopiero może ona tworzyć pewną całość gospodarczą. Trudno sobie wyobrazić gospodarstwo rolne bez zabudowań, w szczególności gospodarskich. W ocenie Sądu zamieszczenie tej definicji w ustawowym słowniczku nie wykreowało odmiennej definicji gospodarstwa rolnego, niż ta zawarta w art. 55³ kc. Definicja gospodarstwa rolnego zawarta w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych jedynie doprecyzowuje definicję gospodarstwa rolnego zawartą w art. 55³ kc wprowadzając do niej kryteria powierzchniowe (por.: wyrok SN z dnia 12 kwietnia 2013 r IV CSK 565/12 LEX; wyrok SN z dnia 21 stycznia 2017 r V CSK 163/16 LEX; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 30 kwietnia 2012 r I ACa 730/11 LEX; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 17 listopada 2016 r I ACa 504/16 LEX). Zatem dla ustalenia, czy szkoda ma związek z posiadaniem gospodarstwa rolnego należy się odwołać do definicji gospodarstwa rolnego zawartej w art. 55³ kc. W tej definicji gospodarstwo rolne ujęte jest w znaczeniu przedmiotowym, a także funkcjonalnym. Gospodarstwo rolne jest zespołem różnorodnym składników, tworzących zorganizowaną całość gospodarczą.

Ponownie odnosząc powyższe do przedmiotowej sprawy, gospodarstwo rolne (...) nastawione jest na chów bydła opasowego i świń. W związku z tym istotną **część tego gospodarstwa stanowią budynki gospodarcze - stajnia i chlewnia**. Oczywiście jest, że także tego typu budynki muszą być wyposażone w rynny odprowadzające wodę deszczową, które systematycznie należy oczyszczać. Zatem **czyszczenie rynien także stanowi czynność związaną z posiadaniem gospodarstwa rolnego** (ale także np. czynności związane z ogrzaniem budynku mieszkalnego rolnika – por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 17 listopada 2016 r I ACa 504/16 LEX; czynności w ramach tzw. pomocy sąsiedzkiej).

Jak była mowa powyżej odpowiedzialność ubezpieczyciela ma charakter akcesoryjny w stosunku do odpowiedzialności cywilnej osoby ubezpieczonej. W związku z powyższym istotne znaczenie ma ustalenie zasad, na których ubezpieczony rolnik będzie ponosił odpowiedzialność cywilną. Jeżeli dana szkoda będzie wynikiem działania urządzenia poruszanego za pomocą pali płynnych (np. ciągnik), odpowiedzialność zaistnieje na zasadzie ryzyka. Jeżeli szkoda nie będzie pozostawała w związku z ruchem takich urządzeń, odpowiedzialność rolnika będzie się opierać na zasadzie winy. Zatem w razie wyrządzenia szkody przy pracach, w których nie wykorzystuje się maszyn rolniczych, odpowiedzialność rolnika będzie oparta na zasadzie winy. W przypadku odpowiedzialności opartej na zasadzie winy oprócz wystąpienia szkody oraz istnienia związku przyczynowego między zdarzeniem a szkodą niezbędne jest stwierdzenie winy rolnika w postaci winy umyślnej lub niedbalstwa. W praktyce niezbędne będzie ustalenie **zaniedbania rolnika**, które doprowadziło do szkody, przy czym zgodnie z art. 6 kc ciężar dowodu w tym zakresie obciąża poszkodowanego.

Podstawowym obowiązkiem rolnika jest zapewnienie wszystkim osobom, które wykonują czynnościami związane z prowadzeniem należącego do niego gospodarstwa rolnego, bezpiecznych warunków pracy tzn. z zachowaniem obowiązujących przepisów, reguł doświadczenia życiowego i zdrowego rozsądku (tzw. maksymalnego bezpieczeństwa) – o czym mówi także art. 207 i nast. kp – bez względu status prawny osób pomagających. Rolnik obowiązany jest tak zorganizować pracę, ażeby osoby, które mu pomagają, nie były narażona na niebezpieczeństwo wyrządzenia im szkody (por.: wyrok SN z dnia 12 lutego 2002 r I CKN 1483/99 LEX; wyrok SN z dnia 5 czerwca 2014 r IV CSK 581/13 LEX; wyrok SN z dnia 24 stycznia 2017 r V CSK 163/16 LEX).

Jak wykazało przeprowadzone postępowanie dowodowe, powód w dniu wypadku wykonywał tylko polecenia T. R. (1). To T. R. (1) na pytanie powoda, w jakich pracach mógłby pomóc, wskazał na czyszczeniu rynien na budynku gospodarskim. To T. R. (1) wybrał miejsce, od którego powód winien rozpocząć pracę, a także przystawił drabinę do ściany i górnych drzwi, a następnie sprawdził jej ustawienie. To wreszcie T. R. (1) przyznał, że drzwi otworzyły się, gdyż wcześniej zapomniał o ich zaryglowaniu. Powyższe pozwana przypisać T. R. winę, chociażby w postaci niedbalstwa, za skutki wypadku powoda.

Wobec powyższego strona pozwana ponosi odpowiedzialność za skutki wypadku powoda z dnia 23 lipca 2014 r. W przedmiotowej sprawie nie ustalono, aby powód, w jakikolwiek sposób przyczynił się do tego wypadku.

Kwestię sporną w przedmiotowej sprawie stanowiła także wysokość żądanego zadośćuczynienia oraz odszkodowania.

Na podstawie art. 445 § 1 kc, w wypadkach określonych w art. 444 kc, a więc w wypadku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, poszkodowany może żądać od odpowiedzialnego za szkodę odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Pojęcie krzywdy mieści wszelkie ujemne następstwa uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, zarówno w sferze cierpień fizycznych jak i psychicznych (por.: wyrok SN z dnia 11 lipca 2000 r II CKN 1119/98 LEX nr 50884). Ustawodawca zaniechał wskazania w art. 445 § 1 kc kryteriów ustalania wysokości zadośćuczynienia i poprzez posłużenie się klauzulą generalną („suma odpowiednia”) pozostawił jej do uznania sądu. Ustalenie wysokości zadośćuczynienia wymaga zatem uwzględnienia wszystkich okoliczności istotnych dla określenia rozmiaru doznanej krzywdy, takich jak:

- stopień cierpień fizycznych, ból, długotrwałość leczenia i inne dolegliwości oraz psychicznych, czyli negatywne uczucia przeżywane w związku z doznanymi cierpieniami fizycznymi, ich intensywność i czas trwania;
- nieodwracalność następstw uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia (kalectwo, oszpecenie);
- wiek poszkodowanego (intensywność cierpień z powodu kalectwa jest większa u człowieka młodego, skazanego na rezygnację z radości życia, jaką daje zdrowie, możliwość pracy i osobistego rozwoju); płeć, stan cywilny;
- konsekwencje uszczerbku na zdrowiu w dziedzinie życia osobistego i społecznego (rodzaj wykonywanej pracy, utrata zdolności zarobkowania czy możliwości rozwoju zawodowego i osobistego, poczucie nieprzydatności społecznej i bezradności życiowej związane m.in. z koniecznością korzystania z opieki osób trzecich).

(por.: wyrok SN z dnia 9 listopada 2007 r V CSK 245/07 Biul. SN 2008/4/11; wyrok SN z dnia 5 grudnia 2006 r II PK 102/06 OSNP 2008/1-2/11; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 17 stycznia 2006 r I ACa 1983/04 LEX nr 186503; wyrok SN z dnia 12 września 2002 r IV CKN 1266/00 LEX nr 80272).

Ustalając wysokość zadośćuczynienia w przedmiotowej sprawie Sąd wziął pod uwagę to, że powód nie przyczynił się swoim zachowaniem do wypadku, a przede wszystkim cierpienia, jakich doznał, i nieodwracalność skutków. Jak wykazano w toku postępowania dowodowego, powód na skutek wypadku doznał wstrząśnienia mózgu, szczelinowego złamania w przedniej ścianie zatoki czołowej prawnej z wgnieceniem dozatokowym odłamu kostnego, stłuczenia głowy, rany tłuczony czoła, stłuczenia barku lewego, stłuczenia kolana lewego. Biegły zakwalifikował stłuczenia głowy ze wstrząśnieniem mózgu i stłuczenie barku lewego jako długotrwały uszczerbek na zdrowiu, zaś złamanie przedniej ściany zatoki czołowej prawnej z wgnieceniem doza tokowym odłamu kostnego i ranę tłuczony czoła – jako trwały uszczerbek na zdrowiu to znaczy taki, w którym doszło do naruszenia struktury anatomicznej tkanki, czyli łącznie powód odniósł uszczerbek na zdrowiu wynoszący aż **15%**. Niewątpliwie obrażenia, jakich doznał powód wiązały się z silnym bólem, który przez pierwsze dwa tygodnie wynosił nawet do 8 stopni w skali VAS. Proces rekonwalescencji powoda wynosił dwa miesiące, w czasie której musiał zażywać leki, w szczególności przeciwbólowe, aby w miarę poprawnie funkcjonować. W tym czasie powód wymagał opieki osób trzecich, w szczególności przez pierwsze dwa tygodnie, nawet przy takich czynnościach jako skorzystanie z toalety, co było krepujące. Niektóre ze skutków wypadku nigdy nie ustąpią, albowiem uraz barku lewego spowodował dysfunkcję stawu ramiennego lewego z ograniczeniem ruchomości o 30° w odwiedzeniu i 20° w rotacji zewnętrznej. Co więcej powód ma na czole bliznę o długości aż 6 cm, której - mimo zapuszczenia grzywki – nie da się zasłonić. Powód nadal czuje się słabszy, co utrudnia mu pracę doręczyciela, okresowo odczuwa bóle głowy, barku lewego i lewej nogi. Jak stwierdził sam powód, żadna kwota nie wynagrodzi mu doznanych cierpień.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że żądana przez powoda kwota **20 000, 00 zł** tytułem zadośćuczynienia jest adekwatna do doznanych przez niego cierpień. W ocenie Sądu jest to suma, która stanowić będzie realną pomoc dla powoda, pozwolą na dokończenie rehabilitacji.

Zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny, a tym samym powinno reprezentować ekonomicznie odczuwalną wartość (por. uchwała SN z dnia 8 grudnia 1973 r. III CZP 37/73 OSN 1974 Nr 9 poz. 145). Funkcja kompensacyjna zadośćuczynienia musi być rozumiana szeroko, albowiem obejmuje zarówno cierpienia fizyczne, jak i sferę psychiczną poszkodowanego. Wysokość zadośćuczynienia odpowiadająca doznanej krzywdzie powinna być odczuwalna dla poszkodowanego i przynosić mu równowagę emocjonalną, naruszoną przez doznane cierpienia psychiczne (wyrok z dnia 14 lutego 2008 r. II CSK 536/07 OSP 2010 Nr 5 poz. 47).

Zgodnie z art. 444 § 1 kc w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia poszkodowany może domagać się zwrotu wszelkich wynikłych z tego powodu kosztów.

Do kosztów tych należy zaliczyć wydatki poniesione bezpośrednio na leczenie i rehabilitację (lekarstwa, konsultacje medyczne, protezy, kule itp.), jak i koszty opieki niezbędnej w czasie procesu leczenia oraz inne dodatkowe koszty związane z doznany uszczerbkiem (np. koszt przewozu chorego do instytucji medycznych w celu odbycia konsultacji i stosowania zabiegów terapeutycznych, koszty wynikłe z przejazdów członków rodziny do szpitala i koszty związane z udzielaniem pomocy poszkodowanemu w domu i jego pielęgnacją), a także utracony zarobek.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że powód przebywając w Szpitalu w B. wymagał opieki osoby trzeciej, którą świadczyła mu żona J. P.. Z tego tytułu należy mu się zwrot kosztów przejazdu na trasie C.-B.-C. x 3 po 11, 40 zł, a to kwota 34, 20. Nadto powodowi należy się zwrot kosztów dojazdów na wizyty kontrolne do Szpitala w B., czyli na trasie C. – B.- C. x 4 po 28, 50 zł, a to kwota 114, 00 zł – łącznie kwota **148, 20 zł**.

Przeprowadzone postępowanie wykazało, że powód musiał zażywać leki przeciwbólowe, antybiotyki, środki osłonowe, a łączny ich koszt wykazany paragonami wyniósł **121, 32 zł**.

Powód na skutek wypadku doznał również uszczerbku w postaci utraty wynagrodzenia – ostatecznie jak wyliczono – w kwocie **386, 23 zł**.

Mając powyższe na uwadze, Sąd przyznał powodowi tytułem odszkodowania kwotę **655, 75 zł**, natomiast oddalił powództwo do co kwoty **700, 00 zł** żądanej tytułem odszkodowania – zwrotu kosztów specjalnej diety. Jak stwierdził biegły sądowy, powód nie wymagał specjalnego odżywiania w toku rekonwalescencji.

Reasumując, wobec cofnięcia pozwu co do kwoty 486, 55 zł, postępowanie w tym zakresie umorzono na podstawie art. 355 kpc. Natomiast Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę **20 000, 00 zł** tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę **655, 75 zł** tytułem odszkodowania – łącznie **20 655, 75 zł**, w pozostałym zakresie powództwo oddalił.

Odsetki ustawowe za opóźnienie zasądzone do dnia następnego od wydania przez stronę pozwaną decyzji odmawiającej wypłaty zadośćuczynienia i odszkodowania, tym bardziej że z tym dniem upływał 30-dniowy termin, w jakim strona pozwana winna wypłacić wyżej wymienione kwoty.

W tym stanie rzeczy na postawie powołanych przepisów orzeczono jak w sentencji.

O kosztach orzeczono zgodnie z art. 100 kpc.

Ponieważ powód wygrał proces prawie w całości, Sąd zasądził od strony pozwanej na jego rzecz kwotę **3 617, 00 zł** tytułem zwrotu kosztów procesu, a to kwotę 3 600, 00 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika i kwotę 17, 00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Nadto stron pozwana winna pokryć koszty sądowe, a to: kwotę 1 033, 00 zł tytułem opłaty sądowej oraz kwoty 388, 64 i 261, 94 zł tytułem wynagrodzenia biegłego – łącznie kwotę 1 683, 58 zł. Ponieważ strona pozwana uiściła zaliczkę w kwocie 500, 00 zł, Sąd nakazał pobrać jeszcze kwotę **1 183, 58 zł**.

SSR Agata Gawłowska-Sobusiak